

geniality. Ale možno v ňom vycítiť i niektoré črty, najmä inštrumentálne a tematické, ktoré privádzajú do pochybnosti o priamom autorstve Mozartovom. Veta a la Polacca vyznačuje sa rytmikou tak vyslovene poľsky cítenou, akú by sme u Mozarta darmo hľadali. Ba ozývajú sa i náznaky svedčiace o tom, že pravý skladateľ musel už poznať i romantický svet Weberov. Vyslovujú sa domnienky, že asi ide o silného Mozartovho obdivovateľa ktorý žil na rozhraní doby mozartovskej ústiacej k Beethovenovi a rannému romantizmu. Z počutia diela možno si utvoriť obraz o veľkom vplyve Mozarta na generáciu, ktorá už rástla povedľa Beethovena.

Nemecké tance

Barokný menuett je praformou dnešného valčíka. Nemecké tance typu »Ländler« sú prechodným typom medzi týmito dvoma. V hudobnej literatúre známe sú nemecké tance od Beethovena, rozkošné tance Schubertove a konečne lahodné tance Mozartove. Písané sú v kontrastných vetách a niektoré z nich pokúšajú sa o určitú programovitú zvukomalbu. Tento cyklus tancov zostavil z rôznych Mozartových kúskov kolínsky dirigent Steinbach.

Symfonia B-dur

Okrem známych najviac hrávaných t. zv. veľkých symfonií Es-dur, g-moll, C-dur, D-dur je celý rad symfonií t. zv. malých. Celý jej priebeh len znova dokazuje prvoradé vlastnosti mozartovskej hudby. Dramatické napätie a ľahkosť vytvárajú kontrastný pritom jednoliaty celok.

Najbližší koncert Slovenskej filharmónie bude
dňa 2. februára 1950.

Dirigent: St. Wislocki, sólistka: Eugenia Umińska, Poľsko

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA V BRATISLAVE

IV. KONCERT

KOMORNÉHO ORCHESTRA

KONCERTNÁ SIENŤ POVERENÍCTVA VNÚTRA

26. JANUÁRA 1950.

PROGRAM:

Wolfgang Amadeus Mozart

1. Predohra k opere Figarova svadba

2. Dychový kvintet F-dur

Allegretto — Menuetto — Adagio — A la Polacca — Allegretto

Prestávka

3. Nemecké tance

Ländler — Poco piu moderato — Un poco piu allegro — Allegro moderato — Allegro — Piu moderato — Allegretto — Allegro

4. Symfonia B-dur, čís. 33

Allegro assai — Andante moderato — Menuetto — Finale

Dirigent: VÁCLAV TALICH

Spoluúčinkuje: Bratislavské dychové kvinteto
Vladislav Brunner, flauta, Peter Orth, hobojs,
Rudolf Červenka, klarinet, Jozef Dvořák, korna,
Alfred Lang, fagot

Mozart je jedným z najuniverzálnejších hudobných skladateľov. Iskra jeho geniality prejavila sa už v rannej mladosti. Ako šesťročný už hral klavírne koncerty, ako deväťročný napísal prvú symfoniou a ako jedenásťročný prvú operu. Žil v tej dobe, keď hudba u »spoločnosti« bola najobľúbenejším umením. Jeho umenie bolo uznávané, jeho osobnosť známa a obľúbená. Ale svoju existenciu vykupoval si ťažko vzácnym umením, konečne i zdravím.

Treba obdivovať nielen jeho predčasnú umeleckú zrelosť, ale i hudobnú všestrannosť. Niet takmer hudobnej formy, ani nástrojového obsadenia, ktoré by Mozart nebol spracoval. Od najjednoduchšej piesne a tancov, cez sonáty, serenády, kantáty, komornú hudbu, až ku koncertom, symfoniám, operám a requiem siahla jeho dielo. Všetkým formám vedel dať priliehavé rúcho.

Keď na dnešnom koncerte odznievajú jeho skladby, ako hlavného predstaviteľa klasiky, treba si zodpovedať otázku, prečo je Mozartova hudba aktuálna práve dnes. Sledujúc dnešné vývinové smerovanie v umení, zistíme, že si umenie klesá viac a viac cestu k realizmu, k pravdivému zobrazeniu skutočnosti, v snahe zabrániť ďalšiemu tápaniu úpadkových smerov. Mozartova hudba je práve svojou pravdivosťou ešte i dnes živá, ako každé neskreslené umenie. Jej pravdivosť spočíva v tom, že skladateľ dokázal spojiť obsahovú stránku diela s formou v smysluplný celok. Podobne upozorňuje na seba nezatažená, svieža melódia, priehľadná harmonika. Týmto sa stáva jeho hudba každému i hudobne »nevyzdelanému« posluchačovi prístupnou.

Figarova svadba:

Mozartove predohry k operám sú viac ako obyčajný úvod. Sú predzvestou dramatického diania, zachycujú základnú myšlienku deja a preniknú do celej jeho hĺbkky. Pre tieto vlastnosti hrávajú sa i na koncertoch.

Podľa vtedajšieho vládnuceho vkusu mala mať i predohra k Figarovej svadbe trojdielnu formu. Ale Mozart strednú pomalú časť vyškrtol a tak z nej ostalo len torzo vo forme spomalenia rýchleho pohybu. V terajšom znení celá predohra prebehne vo valiacom sa Preste, ktoré ako sa sám Mozart vyslovil »už ani nemôže byť rýchlejšie«. Spád tempa pripomína ruch dňa svadby.

Dychový kvintet F-dur

považujú doteraz za Mozartovo dielo. V Köchlovom sozname, ktorý obsahuje chronologicky soradené a očíslované všetky Mozartove skladby, je nie uvedený. Sú v ňom nepopierateľné znaky